

Tallián Tibor

Schodel Rozália
és a hivatásos magyar operajátszás
kezdetei

KÉSZÜLT
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
ZENETUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

Tallián Tibor

Schodel Rozália
és a hivatásos magyar operajátszás
kezdetei

BALASSI KIADÓ · BUDAPEST

A könyv kiadását támogatta

OIKA

a PUB-K 114533 számú pályázat keretében

A borítón

Schodel Rozália Szilágyi Erzsébet szerepében
Barabás Miklós festménye
Magyar Nemzeti Múzeum

© Tallián Tibor, 2015

ISBN 978-963-506-957-6

TARTALOM

BEVEZETÉS	7
OPERA A PESTI MAGYAR SZÍNHÁZBAN 1837–1840	21
Operaalapítás	23
Énekesek	45
Rendezés	59
Repertoár	90
Operaháború	110
NÉMET OPERA, NÉMET ÉNEK	133
Kolozsvár–Pozsony–Bécs	135
Képzés és képzetlenség	156
Tanok és módszerek	182
Stílus és személyiségek	202
SCHODELNÉ NÉMET OPERASZÍNHÁZOKON	221
Hofoper 1831–1836	223
Königstädtisches Theater 1833–1834	251
Béctől Breslauig 1836–1837	270
Hofoper 1840–1841	294
London 1841–1842	306
Hannover 1841–1842	317
OPERA A NEMZETI SZÍNHÁZBAN 1841–1849	333
Primadonna nélkül	335
Bartay Endre bérlete	358
Comeback	374
Rutin	390
Primadonnaháború	419

OPERAKRITIKA A REFORMKORBAN	439
Ének és szó	441
Kritikai nyelv, kritikai közhelyek	457
Schodelné színpadi művészete	479
Schodelné vokális művészete	491
SZEREPTANULMÁNYOK	515
<i>Assoluta</i> -személyiségek	517
Bellini: <i>La straniera</i> – Alaide	536
Donizetti: <i>Anna Bolena</i> – Giovanna	557
Verdi: <i>Nabucco</i> – Abigaille	584
FÜGGELÉK	601
BIBLIOGRÁFIA	635
ILLUSZTRÁCIÓK JEGYZÉKE.....	655
NÉVMUTATÓ.....	657